

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/14/2020
Identifikačné číslo spisu: 6918010359
Dátum vydania rozhodnutia: 19.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Šišková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6918010359.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Martiny Zeleňakovej v trestnej veci obvineného A. C., pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a iné, s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 19. mája 2020 v Bratislave, o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. augusta 2019, sp. zn. 3To/67/2019 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota z 25. apríla 2019, sp. zn. 3T/88/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného A. C. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej aj len „súd prvého stupňa“) rozhodol rozsudkom z 25. apríla 2019, sp. zn. 3T/88/2018 tak, že obvineného A. C., nar. X. Z. XXXX v Q. K., trvale bytom C. XXX, Q. K. (ďalej len „obvinený“) uznal za vinného zo zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe že:

obžalovaní N. C., F. C., A. C., a R. Q. v rodinnom dome v D. č. XXX, v rodinnom dome v D. č. XXX, okres Q. K. a na ďalších miestach v okrese Q. K., minimálne od roku 2013 do 2015 vykonávali sexuálne praktiky s maloletými deťmi, a to sexuálne stimulácie za účelom ukájania vlastnej osoby, vo forme odhaľovania sa pred dieťaťom, odhaľovania genitálií dieťaťa, hladkania, sexuálneho obťažovania formou dotýkania sa intímnych častí tela rukou, genitáliami, nútenia dieťaťa k podobným dotykom, vniknutia do pošvy prstami, pohlavným údom, orálneho sexu, análneho sexu, pričom obvinení sexuálne zneužívali vlastné maloleté deti alebo deti svojich príbuzných a to maloletú L.R., nar. XX. B. XXXX a maloletého V.R., nar. XX. B. XXXX a to tým spôsobom, že obžalovaný N. C. prvýkrát vykonal pohlavný styk so svojou vlastnou maloletou dcérou L.R. keď mala 10 rokov tým spôsobom, že jej do úst dal svoj pohlavný úd tak, že jej z toho bolo zle, že ju napínalo na vracanie, musela otca orálne uspokojiť, potom jej strkal svoj úd do jej vagíny, alebo ju „vyprstoval“, otcov pohlavný úd musela masírovať, pričom

vlastný otec maloletú psychicky k týmto sexuálnym praktikám nútil tak, že sa pred ňou rozplakal a dal sa jej oľutovať, a v nasledujúcom období opakovane spával medzi svojou dcérou L.R. a svojim synom V.R. nahý pričom bol nahým zadkom opretý k V.R., alebo v polohe rozkročmo mal jednu nohu vyloženú na V.R. a keď L.R. spala v nohavičkách na jeho pokyn sa musela vyzliecť a jazykom sa dotýkal jej genitálií a vkladal jej prsty do vagíny, pričom L.R. mu na jeho pokyn musela oholiť genitálie. Obžalovaný F. C. svojej neteri, maloletej L.R. dával svoj pohlavný úd do jej úst, tak že ju z toho napínalo na vracanie, že keď sa nechcela podriaadiť jemu na takéto sexuálne praktiky, tak ju veľmi bil, že musela F. C. ukájať ústami, „honiť“ ho, a on jej tiež strkal svoj úd do jej vagíny pľul sliny, aby mu to išlo lepšie, kde správanie F. C. bolo veľmi agresívne, že si ju dal na seba a točil ju, potom ale keď sedeli v kuchyni na stoličke, tak jej pohlavný úd strkal zozadu do vagíny, raz keď tam ležali, tak jej stiahol legíny a hladkal ju po jej pohlavnom orgáne, obžalovaný A. C. zneužíval maloletú L.R., tak že jej strkal pohlavný úd do vagíny a maloletú L.R. „prstoval“ a jazykom jej oblizoval vagínu za účelom jej sexuálneho uspokojenia, alebo že L.R. ho musela orálne uspokojiť, obžalovaná R. Q. sexuálne zneužila maloletého V.R., tým spôsobom, že si na neho nahá ľahla a že ho nahého pritiahla k sebe a súchala mu jeho pohlavný orgán, kde obžalovaní N. C., F. C., A. C., a R. Q. takto konali aj napriek tomu, že mali vedomosť o tom, že všetky deti v čase vykonania sexuálneho zneužívania a sexuálnych praktík nedovŕšili 15. rok svojho veku.

Za to súd prvého stupňa obvinenému A. C. uložil podľa § 201 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. j) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona, trest odňatia slobody v trvaní 3 (tri) roky nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodenú B. Q., nar. XX. M. XXXX, bytom E. G. K. XXX/X/XX, N., Rakúska republika, s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj len „odvolací súd“), odvolania obžalovaných N. C., F. C., A. C. podľa § 319 Trestného poriadku zamietol. Na podklade odvolania prokurátora, rozhodol ako súd odvolací rozsudkom zo 14. augusta 2019, sp. zn. 3To/67/2019 tak, že postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu u obvineného A. C..

Postupom podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol sám vo veci tak, že obvineného uznal za vinného zo zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. j) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 8 Trestného zákona, za čo obvinenému uložil trest odňatia slobody v trvaní 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona ho na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodenú B. Q., nar. XX. M. XXXX, bytom E. G. K. XXX/X/XX, N., Rakúska republika, s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Proti rozsudku odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa podal obvinený prostredníctvom obhajcu dňa 21. októbra 2019 dovolanie (č. l. 3504). V dovolaní argumentoval výlučne s poukazom na ním namietaný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) Trestného poriadku.

Obvinený úvodom ozrejmil situáciu predchádzajúcu podaniu jeho dovolania. Na objasnenie parafrázoval rozsudky súdu prvého stupňa, ako aj odvolacieho súdu. Uviedol, že odvolací súd pre zamietnutie odvolania a vyhovie odvolaniu prokurátora nemal splnené zákonné podmienky. K dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku uviedol, že napadnuté rozhodnutia sú založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Intenzita nezákonnosti a závažnosti zodpovedá

porušení práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Konštatuje, že už v odvolacom konaní časť vytýkaných námietok súd akceptoval, avšak ich vyhodnotil ako nepodstatné pre meritórne rozhodnutie. Námietkami ako absencia dôkazu pre ustálenie právnej kvalifikácie, dôkazu pre závažnejší spôsob spočívajúci v konaní po dlhšiu dobu, porušenie totožnosti skutku sa súd ani nezaoberal, resp. zaoberal sa len okrajovo. Podľa názoru obvineného, sa už v prípravnom konaní vyskytlo množstvo neštandardných postupov zo strany orgánov činných v trestnom konaní (ďalej aj len „OČTK“), majúce vplyv na spravodlivé rozhodnutie vo veci. OČTK nerešpektovali zásadu náležitého zistenia skutkového stavu podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku. OČTK nevyhľadávali dôkazy tak v prospech, ako aj neprospech obvineného, čím došlo k porušeniu vyhľadávacej zásady. Aj pochybenie súdov videl obvinený v porušení spomínaných zásad, navyše však podľa neho ako nosný dôkaz brali iba výpoveď maloletej svedkyne L. R. pričom nezrovnalosti v jej výpovediach bagatelizovali s odkazom na to, že pre odstup času si nespomenula na všetky detaily pri jednotlivých útokoch pričom na hlavnom pojednávaní jednotlivé detaily uviedla. Dovolateľ namietal aj skutočnosť, že obvinenie mu bolo vznesené na úplne odlišnom skutkovom základe ako bola následne podaná obžaloba a aký skutok bol uvedený v rozsudku. Navyše malo dôjsť k neprípustnému spojeniu konaní spolupáchateľov do jedného skutku, hoci tieto konania nebolo možné takto spojiť lebo absentuje hľadisko času, miesta, spôsobu a obdobia, kedy malo dochádzať zo strany dovolateľa k pohlavnému zneužívaniu maloletej L. R. Obvinený poukázal aj na skutočnosť, že prokurátor v obžalobe sexuálne zneužívanie E. B. jeho osobou vypustil a obžaloval ho len vo vzťahu k maloletej L. R. V ďalšej časti dovolania obvinený rozsiahlo opisoval a hodnotil výpovede maloletých L. R., E. B. aj svedkyne B. Q. vo vzájomných súvislostiach, pričom sa zameriaval predovšetkým na prípravné konanie. Konštatoval značné rozpory medzi výpoveďami jednotlivých svedkov, na ktoré však súdy nereagovali žiadnym spôsobom. Upozornil aj na výpoveď svedkyne B. Q., ktorá podľa jeho názoru mala tendenciu ovplyvňovať výpoveď maloletej L. R., ktorá je jej dcéra. Uviedol, že zo znaleckého posudku MUDr. N. vyplynulo, že maloletá E. B. bola dňa 4. apríla 2017 panna, z čoho jasne vyplýva, že v rokoch 2013 až 2015 nemohla byť znásilnená. Na podporu svojich tvrdení o manipulácii svedkyne B. Q. poukázal aj na ambulatnú správu vypracovanú MUDr. E. vo Viedni dňa 27. februára 2016, resp. dňa 29. februára 2016. V predmetnej situácii bolo zrejmé, že išlo o snahu B. Q. o prenesenie zodpovednosti za krivú výpoveď, či krivé obvinenie na maloleté deti, nakoľko práve prostredníctvom nich mala nadobudnúť informácie, ktoré ako sprostredkované podávala. Hoci k predmetným situáciám dochádzalo, súdy napriek tomu nevykonali žiadne opatrenia, aby namietané rozpory odstránili. Dňa 24. novembra 2017 a následne na hlavnom pojednávaní podal obvinený návrh na doplnenie dokazovania, konkrétne navrhol pribratie znalca z odboru psychológie, ktorý mal skúmať vierohodnosť výpovední svedkyne Q., ako aj tendencie manipulatívneho konania. Predmetný návrh nebol zo strany súdu akceptovaný. Rovnako nebol akceptovaný ani návrh z 24. decembra 2018, ktorým navrhoval dovolateľ vykonanie znaleckého posudku znalcom z odboru informatiky na prepis komunikácie medzi dovolateľom a svedkyňou Q., jej dcérou L. R. a synom F. C. v rokoch 2014 až 2016 prostredníctvom Facebook a Skype. Išlo o komunikáciu nachádzajúcu sa v počítači dovolateľa, ktorý bol OČTK v trestnom konaní zaistený. Táto komunikácia mala poukazovať na vypočítavé konanie B. Q., matky maloletých detí L.R. a V.R. Vzhľadom na to, že išlo o dôkazy majúce zásadný význam pre rozhodnutie vo veci, ich nepripustením došlo k porušeniu ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Poukazujúc na výsluch MUDr. H. vykonaný ešte v prípravnom konaní, konštatoval rôzne nezrovnalosti v nadväznosti na spomínaný lekársky posudok a výpoveď maloletej poškodenej L. R., s ktorými sa súdy taktiež náležitým spôsobom nevysporiadali.

V ďalšej časti dovolateľ poukázal na neštandardné a nezákonné postupy, ktoré podľa neho mali mať výrazný vplyv na spravodlivé rozhodnutie vo veci. Konkrétne sa to týkalo výsluchu jeho manželky N. C. vykonanom 23. mája 2018, obsahom ktorého bolo zistenie skutočnosti, či manželka dovolateľa pozná osobu pod pseudonymom C., ktorá je autorom dvoch milostných listov adresovaných istému A. C., ÚVV Banská Bystrica. Potom čo manželka dovolateľa konštatovala, že pravdivosť listov odmieta tak, ako aj to, že boli predmetné listy adresované jej manželovi a nikoho s takým pseudonymom nepozná, bolo následnými procesnými úkonmi zistené, že predmetná osoba tieto listy odosiela menovcovi A. C. nachádzajúceho sa v ÚVV Banská Bystrica. Dovolateľ v opísanom postupe videl cieľ OČTK zvrátiť

dľhotrvajúci manželský citový vzťah opisovaný jeho manželkou a týmito spôsobom u nej vyvolať pochybnosti a pod citovou traumou dosiahnuť želanú odpoveď. Za závažné porušenie zákona považoval aj skutočnosť, že svedkyňa B. Q., ktorá podala trestné oznámenie aj na otca maloletých detí L.R. a V.R. N. C., vystupovala počas prípravného konania, ako i hlavného pojednávania ako poškodená a zúčastňovala sa na výsluchoch svedkov. Opatrovník podľa § 48 ods. 2 Trestného poriadku bol súdom pribratý až po určení hlavného pojednávania. Podľa názoru obvineného v rámci prípravného konania, ako aj hlavného pojednávania zásahmi B. Q. bola do značnej miery spochybniteľná objektivita výpovedí detí, ako aj celého konania a tým narušená zásada spravodlivého a zákonného procesu. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolaateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol, že:

Podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) Trestného poriadku bol rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. augusta 2019, sp. zn. 3To/67/2019 porušený zákon v ustanovení § 319 Trestného poriadku, § 2 ods. 10, ods. 11 Trestného poriadku, § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 3 Trestného poriadku, § 322 ods. 3 Trestného poriadku v neprospech obvineného.

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. augusta 2019, sp. zn. 3To/67/2019 a rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota z 25. apríla 2019, sp. zn. 3T/88/2018.

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby vec v potrebnom rozsahu opätovne prejedal a rozhodol.

Odsúdeného A. C. prepustil z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril 8. januára 2020 prokurátor Krajskej prokuratúry Banská Bystrica (ďalej aj len „prokurátor“, č. l. 3516). Po rekapitulácii predchádzajúceho konania a obsahu dovolania poskytol prokurátor svoje odborné stanovisko ku všetkým sporným otázkam týkajúcich sa dovolania. Úvodom poznamenal, že dovolanie okrem námietky dovolaateľa o tom, že nebol akceptovaný jeho návrh na vykonanie znaleckého posudku z odboru informatiky, neobsahuje žiadne nové skutočnosti, ktoré by neboli známe odvolaciemu súdu pri rozhodovaní v odvolacom konaní. So všetkými uvádzanými dôvodmi okrem vyššie spomenutého sa teda vysporiadal už odvolací súd.

K namietanému porušeniu ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, teda že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom konštatoval, že obvinený neuviedol žiadne konkrétne dôkazy, ktoré by nezodpovedali zákonnosti, na druhej strane však polemizuje nad správnosťou zisteného skutkového stavu tak prvostupňovým, ako aj odvolacím súdom, kde okrem hodnotenia výpovedí svedkov poukazoval na rozpory medzi závermi MUDr. H. a obsahom lekárskej správy z Viedne. K námietke obvineného, že obvinenie mu bolo vznesené na odlišnom skutkovom základe ako obžaloba uviedol, že trestné konanie je proces pozostávajúci z určitých častí, v ktorých sa skutkový stav ustáľuje postupne. Preto považuje za zavádzajúce tvrdenie obvineného, že k ustáleniu došlo len v dôsledku upozornovania OČTK zo strany obhajoby. Prokurátor uviedol, že konanie bolo ustálené na základe súboru viacerých dôkazov, pričom priama obeť sexuálneho zneužívania sa ku konaniu viackrát vyjadrovala. K spochybnovaniu výpovedí svedkyne Q. a jej snahe prenášať zodpovednosť za krivé obvinenie a krivú výpoveď na maloleté deti uviedol, že svedkyňa vo svojich výpovediach tak z prípravného, ako aj konania pred súdom vypovedala o správaní sa svojich maloletých detí, čo v nej vzbudilo podozrenie o tom, že boli obeťami sexuálneho zneužívania, čo sa následne dozvedela z množstva rozhovorov so svojimi deťmi. Za zavádzajúci a nezodpovedajúci jej obsahu označil prokurátor spôsob interpretácie, ktorým obvinený podal výpoveď MUDr. H.. Pričom podotkol, že MUDr. H. sa nevyjadrila, že u maloletej L. R. v rokoch 2013-2015 nikdy nemohlo dôjsť k sexuálnemu styku spôsobom uvedeným v obžalobe. Odborníčka konštatovala, že vzhľadom na vek, hormonálnu situáciu a individuálny tvar panenskej blany nemôže jednoznačne potvrdiť a ani vylúčiť, možnosť prieniku do pošvy pri eventúálnom styku. Lekárka vykonala špeciálne vyšetrenie za účelom zistenia možného styku a zistila, že aj napriek tomu, že evidentné znaky poranenia nájdené neboli, ukázalo sa, že

pohlavný styk u F. bol možný. Ani konštatovania obvineného, že závery MUDr. H. nekorešponujú so správou zo Všeobecnej nemocnice vo Viedni sa nezakladajú na pravde, nakoľko MUDr. H. konštatovala, že jej vyšetrenie poškodenej nevyklučuje vyšetrenie vo Viedni. Navyše spochybňovanie lekárskej správy vypracovanej Všeobecnou nemocnicou mesta Viedeň je viac ako nevierohodné, nakoľko predmetná nemocnica je jednou z najlepších a najväčších v Európe. Obvineným namietané porušenie § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku spočívajúce v odmietnutí súdom vykonať vyšetrenie zdravotného stavu svedkyne Q. a vykonania znaleckého posudku z odboru informatiky na prepis komunikácie považuje prokurátor za nepodstatné. Poukázal pritom na skutočnosť, že na vyšetrenie zdravotného stavu svedkyne Q. neboli splnené predpoklady podľa § 150 Trestného poriadku. Znalecký posudok z odboru informatiky považoval prokurátor za nadbytočný, nakoľko príslušné orgány disponovali predmetnou komunikáciou. Skutočnosti týkajúce sa predloženia milostných listov manželke obvineného, údajne za účelom dosiahnutia želanej výpovede, odôvodnil prokurátor ako logicky vysvetliteľnú domnienku vyšetrovateľky, nakoľko adresátom týchto listov bol istý A. C., ÚVV Banská Bystrica, išlo o osobu s rovnakým menom a zaradeným v rovnakom ústave ako obvinený. Je teda pochopiteľné, že v takejto situácii mohlo dôjsť k omylu.

Prokurátor záverom konštatoval, že ustanovením opatrovníka na začiatku hlavného pojednávania maloletým L. R. a V. R. za súčasného zachovania práv oznamovateľky B. Q., ktorej boli obeť trestnej činnosti zverené do osobnej starostlivosti, nedošlo k žiadnemu porušeniu práv obžalovaných, ktorí boli v celom trestnom konaní zastúpení kvalifikovanou obhajobou.

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného A. C. odmietol, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „najvyšší súd“) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 Trestného poriadku), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku) osobou oprávnenou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku] v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku) dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd následne zistil, že dovolanie obvineného A. C. nie je opodstatnené, pretože je zrejmé, že nie sú splnené podmienky dovolania.

V prvom rade najvyšší súd poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012 - I).

S ohľadom na uvedené nebol najvyšší súd oprávnený preskúmať iné v dovolaní označené porušenia zákona, ktoré nezodpovedajú vymedzeným dovolacím dôvodom, pretože by si tak atrahoval prieskum právoplatného rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania nad rámec návrhu - dovolania, čo by znamenalo prekročenie právomoci vyplývajúcej mu zo zákona (§ 385 Trestného poriadku) a Ústavy Slovenskej republiky (čl. 2 ods. 2).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodit', a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie, vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca, že najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku). Preto najvyšší súd podrobil prieskumu vecné argumenty

dovolatela zodpovedajúce dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku bez hlbšieho prieskumu tých argumentov, ktoré im nezodpovedajú.

Obvinený v dovolaní takmer zhodne ako v odvolaní zopakoval svoje výhrady k procesnému postupu orgánov činných v trestnom konaní, ako aj voči príslušným súdom. Okrem toho sa venoval hlbkej analýze a konštatovaniu dôkazov od začiatku prípravného konania, až po konanie pred odvolacím súdom. Vzhľadom na uvedené, prevažnú časť dovolania tvorili výňatky z jednotlivých výpovedí svedkov a znaleckých posudkov, ktoré obvinený v priebehu dovolania vyhodnocoval, vzájomne porovnával a prinášal svoje vlastné skutkové a právne závery. Svoje dovolanie dôvodil porušením ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, ktoré sa uplatňuje v prípadoch, kedy je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Okrem uvedeného namietal aj porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, je potrebné hneď úvodom ozrejiť obsah a rozsah toho ustanovenia. Tento dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukáže takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solery or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa ale v predmetnej veci nestalo (pozri Mariana Marinescu p. Rumunsku, rozs. č. 36110/03 z 2. 2. 2010, Emen p. Turecku, rozs. č. 25585/02 z 26.1. 2010, Van Mechelen a ďalší p. Holandsku, Visser p. Holandsku, rozs. č. 26668/95 zo 14. 2. 2002, Al-Khawaja a Tahery p. Spojenému kráľovstvu, rozs. č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15.12. 2011 a ďalšie).

V rámci dovolaní iniciovaného prieskumu odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

K okolnostiam uvedeným pod predmetným dovolacím dôvodom sa vo veľkej miere vyjadril už odvolací súd. Nad rámec uvedeného je však potrebné konštatovať, že argumentácia obvineného sa javí ako účelová, tendenčná a zavádzajúca. Pod predmetný dovolací dôvod subsumoval svoje presvedčenie, že rozhodnutia sú založené na nezákonných dôkazoch, čo je zrejmé z obsahu spisu. Mieru porušenia svojich práv videl v takej intenzite, že by bolo možné konštatovať porušenie čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Je však potrebné poukázať na skutočnosť, že námietky obvineného voči nezákonnosti dôkazov a postupu orgánov činných v trestnom konaní ostali v rovine všeobecných tvrdení, bez konkrétnych relevantných argumentov. Ako príklad je možné uviesť obvineným namietanú zásadu podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, v rámci ktorej uviedol, že OČTK neakceptovali právo obvineného na obstaranie dôkazov, neprihliadli na obstaranie dôkazov z úradnej povinnosti a neobjasňovali dôkazy tak v prospech, ako aj neprospech obvineného. Z uvedeného nie je úplne zrejmé, kde konkrétne OČTK pochybili a ako bolo porušené právo na obstaranie dôkazov voči obvinenému. Tak OČTK, ako aj súdy riadne odôvodnili všetky svoje rozhodnutia, a teda nie sú žiadne pochybnosti o

zákonnosti a ústavnosti ich postupu. Okrem iného, obvinený namietal aj zásadu obsiahnutú v § 2 ods. 11 Trestného poriadku, kde ako správne uviedol, že súdy majú právo vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhl. Nejde teda o ich povinnosť, tým pádom im nie je možné vyčítať, ak nevykonávajú dôkazy nad rámec potrebný pre dostatočné zistenie skutkového stavu. Namietaná skutočnosť, že sa v priebehu trestného konania menila skutková veta nie je relevantná. Trestné konanie totiž nie je jednoliaty proces, práve naopak, pozostáva z určitých štádií, v ktorých sa vykonáva dokazovanie, je teda zrejmé, že sa skutková veta v priebehu dokazovania môže meniť. Nad rámec uvedeného k námietke obvineného najvyšší súd uvádza. Podľa § 234 ods. 2 Trestného poriadku sa obžaloba môže podať len pre skutok, pre ktorý sa vznieslo obvinenie. Ak prokurátor mieni tento skutok posudzovať ako iný trestný čin, než ako ho posudzoval policajt, upozorní na to pred podaním obžaloby a zistí, či so zreteľom na zamýšľanú zmenu navrhujú doplniť vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie. Ak prokurátor nepovažuje navrhované doplnenie za potrebné, odmietne ho, urobí o tom záznam do spisu a vyrozumie osobu, ktorá návrh podala. Krajský prokurátor 2. júla 2018 (č. l. 205) upozornil obvineného A. C. na zmenu právnej kvalifikácie v zmysle § 234 ods. 2 Trestného poriadku, že jeho protiprávne konanie, ktoré bolo vyšetrovateľkou kvalifikované ako zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona bude v ďalšom konaní kvalifikované ako zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona. Dňa 10. júla 2018 potom prokurátor pre tento skutok podal aj obžalobu.

K ďalšej námietke, týkajúcej sa spojenia vecí na spoločné konanie najvyšší súd uvádza, podľa § 18 ods. 1 Trestného poriadku o všetkých trestných činoch toho istého obvineného a proti všetkým obvineným, ktorých trestné činy spolu súvisia, sa môže vykonať spoločné konanie, ak to zrejme nebude brániť ukončeniu vecí v primeranej lehote. Uznesením vyšetrovateľky Prezídia PZ SR, Národná kriminálna agentúra Bratislava zo 7. novembra 2017, sp. zn. PPZ-557/NKA-PZ-Ba-2017 boli spojené trestné veci týkajúce sa neznámeho páchatel'a na spoločné konanie. Účelom a zmyslom procesného inštitútu začatia trestného stíhania vo veci je, aby orgány prípravného konania mohli vykonávať procesne použiteľné úkony podľa Trestného poriadku smerujúce k zisteniu páchatel'a trestného činu a k vzneseniu obvinenia konkrétnej osobe hneď, ako to odôvodňuje dôkazná situácia. Následne bolo uznesením MV SR, Prezídium PZ SR z 8. novembra 2017, sp. zn. PPZ- 557/NKA-PZ-BA-2017 vznesené obvinenie, okrem iných aj A. C. pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona a iné. Voči tomuto uzneseniu obvinení podali sťažnosť, ktorá bola uznesením prokurátora Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici dňa 16. marca 2018, sp. zn. Kv 45/17/6600 zamietnutá.

Ďalšia námietka obvineného smerovala k tomu, že opatrovník bol maloletej ustanovený až súdom pred hlavným pojednávaním. Podľa citovaného zákonného ustanovenia v prípadoch, v ktorých zákonný zástupca poškodeného nemôže vykonávať svoje práva uvedené v ods. 1, predseda senátu a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie ustanovia na výkon týchto práv poškodenému opatrovníka. V prípade trestných činov spáchaných voči blízkej osobe alebo zverenej osobe, ak je poškodeným osoba mladšia ako 18 rokov, sa za opatrovníka ustanoví najmä štátny orgán. Uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota z 9. októbra 2018, sp. zn. 3T 88/2018 (č. l. 2743) bol podľa § 48 ods. 2 Trestného poriadku ustanovený svedkom a zároveň poškodeným maloletým L.R, nar. 30. apríla 2003 a V.R. , nar. 31. augusta 2004 opatrovník - pracovník M. K. B. krízové stredisko pre deti a osamelých rodičov, so sídlom Ul. X. Z. XX, C. C.. Záujmy poškodených boli v celom prípravnom konaní, ako aj v konaní pred súdom zabezpečené, a preto ani táto námietka obvineného nie je opodstatnená. Napokon týka sa práv poškodených, nie obvineného.

Ďalšia námietka obvineného smerovala k vysvetleniu pojmu „po dlhší čas“. Podľa § 138 písm. b) Trestného zákona, závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu po dlhší čas. Pod týmto pojmom sa rozumie pokračovanie v trestnej činnosti po dobu viacerých mesiacov. Súdna prax akceptuje časové obdobie spravidla 6 mesiacov. V posudzovanom prípade boli skutky páchané minimálne od roku 2013 do roku 2015. To znamená, že ani táto námietka nie je opodstatnená.

Z uvedeného vyplýva, že námietky obvineného, ktoré smerovali proti úkonom v prípravnom konaní najvyšší súd považuje za neopodstatnené.

Okrem hore spomenutých námietok obsahovalo dovolanie pasáž zameranú na hodnotenie vykonaných dôkazov, ktorá bola zároveň obsahovo najrozsiahlejšia. V tejto časti obvinený analyzoval dôkazy od prípravného konania, až po konanie na súde. Vyhodnocoval výpovede maloletých poškodených, ich matky ako svedkyne, hodnotil postup vyšetrovatelky, dokonca vyhodnocoval znalecké posudky.

Najvyšší súd pripomína, že dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 371 ods. 7 Trestného poriadku). Podľa aktuálnej judikatúry ústavného súdu sa nevyžaduje, aby na každý argument účastníka, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia.

Hoci bola teoretická matéria dovolania a konkrétneho dovolacieho dôvodu obsiahnutá vyššie, ako účelné sa javí stručne upozorniť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok slúžiaci na naprávanie „mimoriadnych“ pochybení. Faktom je, že obvinený môže mať rozdielny názor na vykonané dokazovanie, na postup OČTK alebo aj na znalecké posudky. V prípade pochybenia má k dispozícii rad opravných prostriedkov, slúžiacich na odstraňovanie týchto pochybení. Je však potrebné si uvedomiť, že doménou dovolacieho konania je odstraňovanie „mimoriadnych“ pochybení taxatívne stanovených v Trestnom poriadku, ktoré obvinený nesúhlasným stanoviskom voči vykonanému dokazovaniu rozhodne nepreukázal. Nakoľko nie je možné stotožňovať dovolacie konanie s konaním pred súdmi nižších stupňov, či nebudaj s prípravným konaním, je na mieste konštatovať, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku nebol naplnený.

Porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, obvinený založil na skutočnosti, že súdy neakceptovali jeho návrhy na vykonanie dôkazov. V rámci prvého návrhu išlo o doplnenie dokazovania iniciované už v prípravnom konaní, ktoré opakoval na hlavnom pojednávaní. Obvinený navrhoval pribrať znalca z odboru psychológie pre dospelých, ktorý mal vypracovať znalecký posudok týkajúci sa vierohodnosti výpovedí svedkyne B. Q. aj skutočnosť, či nedochádzalo z jej strany k manipulátnemu konaniu, voči maloletým poškodeným. Druhý návrh na doplnenie dokazovania bol zo 14. decembra 2018, kedy žiadal vykonanie znaleckého posudku znalcom z odboru informatiky na prepis komunikácie nachádzajúcej sa v počítači, ktorý bol OČTK zaistený. Podľa obvineného išlo o zásadné dôkazy, nepripustením ktorých súdy zásadným spôsobom porušili právo obvineného na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 4, veta prvá, Trestného poriadku dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Najvyšší súd poznamenáva, že obvinený túto námietku - návrh na vykonanie znaleckého posudku znalcom z odboru informatiky v odvolacom konaní neuplatnil.

Možno súhlasiť s dovolateľom v tom, že rozhodnutie súdu o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania môže za istých okolností predstavovať porušenie práva na obhajobu. Stane sa tak vtedy, ak súd nevysvetlí zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom nadbytočnosť a nepotrebnosť doplnenia dokazovania a zároveň existujú ďalšie skutočnosti naznačujúce, že celé konanie bolo vedené neobjektívne a zjavne nerešpektovalo pravidlá spravodlivého procesu. Len v takom prípade by bolo možné konštatovať porušenie práva na obhajobu obvineného tzv. arbitrárnym rozhodnutím súdu podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku. V posudzovanej veci však takýto stav nenastal, pretože nebolo zistené, že by konanie vedené voči obvinenému bolo uskutočňované v rozpore s pravidlami práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 Dohovoru.

Najvyšší súd poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby

bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

Tiež si treba uvedomiť, že súd nie je povinný vyhovieť návrhom strán na doplnenie dokazovania, lebo v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku a § 2 ods. 11 Trestného poriadku má v rámci rozsahu vlastnej úvahy možnosť zvoliť vhodné dôkazné prostriedky na spravodlivé rozhodnutie.

S ohľadom na uvedené najvyšší súd konštatuje, že súdom odmietnutý návrh obvineného na doplnenie dokazovania (pribratím znalca z odboru psychológie pre dospelých do konania a vykonanie znaleckého posudku z odboru informatiky na prepis komunikácie), a tým nevyhovenie jeho požiadavke na ďalší postup súdu pri dokazovaní podľa jeho predstáv, nevyvolalo pre obvineného negatívne ovplyvnenie práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) a práva na obhajobu (špeciálne) tak, aby tento postup súdu mohol byť považovaný za taký nedostatok súdneho konania, ktorý by oprávňoval najvyšší súd vysloviť naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd uzatvára, že z postupu orgánov činných v trestnom konaní, ale i súdov nižších stupňov počas celého doterajšieho trestného konania nevyplýva, že by tieto neprejavili rešpekt k právam obvineného, najmä v súhrne k právu na spravodlivý proces a konanie uskutočňovali účelovo v jeho neprospech.

Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku ak sa vykonáva na obvinenom trest odňatia slobody uložený mu pôvodným rozsudkom a dovolací súd na dovolanie výrok o tomto treste zruší, rozhodne súčasne o väzbe.

V posudzovanom prípade dovolací súd dovolanie obvineného A. C. odmietol, preto nebolo potrebné rozhodovať o väzbe.

So zreteľom na vyššie uvedené rozhodol najvyšší súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.